

Т.В. Карбівнича, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.О. Лісніченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

СИЛАБУС ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ

На замовлення Аналітичного центру CEDOS проводилось дослідження соціально-економічного портрету студентів. Метою опитування було дослідити їх соціально-економічне становище, зокрема питання репетиторства, матеріального забезпечення, мотивації студентів, обставин вибору ЗВО та спеціальності, працевлаштування тощо. За результатами досліджень більшість студентів здобуває вищу освіту саме для кращого працевлаштування. Знання та навички, які стануть в нагоді під час роботи, а також можливість отримати хорошу роботу в майбутньому набрали 50% та 51% відповідей респондентів. Особистий та інтелектуальний розвиток цікавить 38% респондентів. Водночас третина студентів відповіли, що хочуть просто отримати диплом про вищу освіту. Найменше людей йдуть здобувати вищу освіту, бо на цьому наполягали батьки (8%) та щоб переїхати в інше місто (6%). Таким чином, попри поширені нарікання на якість вищої освіти, самі студенти все ще сприймають її як засіб знайти задовільну роботу у майбутньому.

На сучасному етапі підвищенню якості освіти та грамотному формуванню компетентностей кваліфікованих фахівців сприяє впровадження студентоцентрованого навчання. Студентоцентроване навчання (СЦН) передбачає створення умов для розвитку студентів, відкритість спілкування, свободу навчання. Здобувачі вищої освіти мають можливість приймати участь у розробці навчальних матеріалів та контролювати своє навчання, що сприяє підвищенню актуальності і корисності освітніх програм з точки зору потреб, прагнень і потенціалу студентів.

СЦН вимагає безперервного процесу рефлексії, у зв'язку з чим викладачі, студенти повинні регулярно аналізувати свої методи викладання і навчання, щоб поліпшити досвід навчання студентів і стимулювати критичне мислення й особистісні навички. Пряме відношення до рефлексії студента мають силабуси, що дозволяє використовувати їх як інструмент регулювання навчальної діяльності.

Силабус (від лат. «syllabus» – перелік) – це документ, що містить основні характеристики курсу та дозволяє встановлювати і підтримувати комунікацію між викладачем і студентом.

Знайомство студентів із силабусом дозволяє заздалегідь інформувати студентів про те, які компетенції у нього будуть сформовані, в які терміни і як він повинен виконати завдання.

Під час ознайомлення з силабусом студенти повинні знайти відповіді на такі запитання:

- Якими компетентностями я оволодію після навчання?
- Що цікавого в процесі навчання?
- Чи важко буде вчитися?
- Наскільки об'єктивною є система оцінки моїх досягнень?

– Чи можу я сам керувати процесом своєї освіти або хоча б якось впливати на нього?

Акцент робиться на розвиток особистості майбутнього професіонала, на активізацію здатності до конструктивної самореалізації в навчальній діяльності. Кожен, хто навчається при цьому долучається до активної позиції освіти самого себе, розділяючи з викладачем відповідальність за майбутній результат і досягнуті успіхи.

Під час роботи з силабусами викладачам необхідно провести аналітичну роботу, в результаті якої визначити мінімальні вимоги до рівня підготовки, ефективні критерії оцінювання, різноманітні форми і засоби навчання, шляхи взаємодії зі студентами.

Єдиних уніфікованих правил написання силабусів не існує. Форма і наповнення можуть визначатися як закладом вищої освіти, так і окремим викладачем. Але силабус повинен бути оптимальним за обсягом. Не слід перевантажувати його інформацією, яка має другорядне значення. Він повинен мати загальну інформацію про курс, включати календарно-тематичний план, де представлена послідовність тем курсу, що вивчається, завдання, які студенти повинні виконати і терміни їх подання, список основної та додаткової літератури та критерії оцінювання. Також силабус повинен містити інформацію про компетентності, якими оволодіє студент за підсумками вивчення дисципліни та які програмні результати навчання зможе продемонструвати. Також важливо, щоб силабус був написаний доступно для студентів мовою.

Тобто силабус є певним планом дій, який дозволяє студенту планувати самостійну діяльність у міру освоєння дисциплін.